

Handläggare
Tobias Kindblom
Telefon: 08-50814969**Till**
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd

Möjlighet till utevistelse i förskolan – svar på skrivelse från (M), (FP)

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som svar på skrivelsen.

Kristina Goldring
T.f. stadsdelsdirektörKarin Åberg
Avdelningschef förskola och fritid

Sammanfattning

Vid stadsdelsnämndens sammanträde den 20 augusti 2015 inkom en skrivelse från (M) och (FP) om möjlighet till utevistelse i förskolan.

Alla förskolor upplever att de har en god verksamhet såväl inomhus som utomhus, men att det ställs olika krav och att utmaningarna för den enskilda förskolan varierar beroende på förskolegårdens storlek och utformning. I de allra flesta av förvaltningens förskolor är möjligheterna till utevistelse på en tillhörande förskolegård god med möjlighet till olika aktiviteter och utmaningar i form av olika typer av underlag och lekmaterial.

Endast ett fåtal av stadsdelens förskolor har otillräckliga gårdar, det vill säga knappt någon gård alls. Dessa förskolor är alla inhysta i flerfamiljshus eller kontorsbyggnader och är ofta hänvisade till att nyttja bostadsområdets lekplatser.

När det gäller nyetablering av förskolor sker detta främst i samband med utbyggnad av ett bostadsområde.

Även om stadsdelsförvaltningen är med redan tidigt i planeringen är möjligheterna att påverka förskolornas placering inte alltid särskilt stora, främst eftersom stadsdelsförvaltningen inte kan påverka markanvisningarna, vilket också har direkt inverkan på förskolegårdarnas storlek och placering. Förvaltningen arbetar för

närvarande med en översyn av lokalförsörjningsprocessen för förskolor där också facken är involverade i arbetet. Samtidigt pågår ett stadsövergripande arbete – Staden i ögonhöjd – i syfte att skapa vägledning för förvaltningarna när förskolegårdar och barns vistelseytor ska planeras.

Bakgrund

Förvaltningen har mottagit en skrivelse från Gustav Johansson (M), och Peter Backlund (FP).

Förvaltningen ges i uppdrag att:

1. Utredda hur möjligheterna till utevistelse ser ut på förskolorna inom EÅV.
2. Utredda hur många förskolor som har problem med otillräckliga gårdar.
3. Se över hur man kan ta större hänsyn till utevistelse vid nyetablering av förskolor samt förbättra rapporteringen av detta till nämnden.
4. Se över vilka andra instanser, myndigheter eller aktörer vi kan samarbeta med för att på ett kostnadseffektivt sätt öka stimulansen och det yteffektiva utnyttjandet av förskolegårdarna.

Ärendets beredning

Detta ärende har utarbetats inom avdelningen förskola och fritid samarbete med avdelningen Lokal- och stadsmiljöenheten.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Avdelningen förskola och fritid har tillsammans med förskolecheferna i de kommunala förskolorna i stadsdelsområdet inventerat förskolegårdarna och hur möjligheten till utevistelse ser ut. I Stockholm stads förskoleplan står det att *utemiljön, både kring förskolan och i naturen, ska ses som ett av förskolans pedagogiska rum och ge möjlighet till aktiv utevistelse och lärande*. Alla verksamheter upplever att de har en god verksamhet såväl inomhus som utomhus, men att det ställs olika krav och att utmaningarna för den enskilda förskolan varierar beroende på förskolegårdens storlek och utformning. Läroplanen för förskolan lyfter fram att *”Verksamheten ska ge utrymme för barnens egna planer, fantasi och kreativitet i lek och lärande såväl inomhus som utomhus. Utevistelsen bör ge möjlighet till lek och andra aktiviteter både i planerad miljö och i naturmiljö.”*

Det finns i dagsläget inte några formellt fastställda minimikrav på gårdsyta eller utformning av utemiljön på statlig eller kommunal nivå. Alla förskolor måste istället skapa en organisation och arbetssätt så att alla barn får möjlighet till utevistelse oavsett förskolans förutsättningar.

I de allra flesta av förvaltningens förskolor är möjligheterna till utevistelse på en tillhörande förskolegård god med möjlighet till olika aktiviteter och utmaningar i form av olika typer av underlag och lekmaterial.

Endast ett fåtal av stadsdelens förskolor har otillräckliga gårdar, det vill säga knappt någon gård alls. Dessa förskolor är alla inhysta i flerfamiljshus eller kontorsbyggnader och är ofta hänvisade till att nyttja bostadsområdets lekplatser. En del av dessa lokaler är också annex till en förskola i närheten vilket ger en möjlighet att utnyttja moderförskolans gård för utevistelse. Förskolorna utnyttjar ofta närliggande parker, grönområden och skogsytor samt gör utflykter för att variera utevistelsen för barnen. Utomhusmiljöerna runt om i stadsdelsområdet ses och används ofta som ett extra pedagogiskt rum i arbetet med barnen.

Underhållet på en del förskolegårdar är eftersatt. Största delen av förvaltningens förskolor förvaltas av SISAB. Förvaltningen och förskolecheferna har regelbunden kontakt med SISAB där bristen på underhåll påtalas. Förvaltningen sköter driften av en del förskolegårdar i stadsdelen. Främst gäller det de förskolor som är inhysta i flerfamiljshus eller kontorsbyggnader. En gång om året gör förvaltningen en besiktning av dessa gårdar och beroende på de ekonomiska förutsättningar görs underhåll och utbyte av material i den utsträckning som är möjligt.

När det gäller nyetablering av förskolor sker detta främst i samband med utbyggnad av ett bostadsområde. Stadsbyggnadskontoret eller exploateringskontoret kontaktar förvaltningen och undersöker intresse och behov av förskolor i ett inledande skede. Även om stadsdelsförvaltningen är med redan tidigt i planeringen är möjligheterna att påverka förskolornas placering inte alltid särskilt stora, främst eftersom stadsdelsförvaltningen inte kan påverka markanvisningarna, vilket också har direkt inverkan på förskolegårdarnas storlek och placering. Kvartersstrukturen är det som oftast styr detta och på den har stadsdelen liten eller ingen möjlighet att inverka. Därför arbetar förvaltningen istället för att de gårdar som finns ska bli så optimala som möjligt och med samutnyttjande av andra ytor, främst parker och skolgårdar, som vistelse och lekytor för förskolebarnen. Detta sker främst i samarbete med Utbildningsförvaltningen, Stadsbyggnadskontoret,

Exploateringskontoret, Fastighetskontoret, Trafikkontoret och Idrottsförvaltningen. Men samarbete sker också med andra avdelningar inom förvaltningen, till exempel när det handlar om utnyttjande av parker. Förvaltningen arbetar för närvarande med en översyn av lokalförsörjningsprocessen för förskolor där också facken är involverade i arbetet. Samtidigt pågår ett stadsövergripande arbete – Staden i ögonhöjd – i syfte att skapa vägledningar för förvaltningarna när förskolegårdar och barns vistelseytor ska planeras.

Bilaga

1. Skrivelse om möjlighet till utevistelse från (M), (FP)